

OKLA4300 Kandidaatintutkielma ja seminaari

Kirjoitusviestinnän 4.
tapaaminen eli

”Loppuvaiheen työpaja”

Mari Hankala, useat diat Päivi
Torvelaiselta

Tutkimusviestinnän osuudet (5 x 2 t)

	Sisältö	
1.	Prosessimainen työskentely, luonnosvaiheen tekstin tekeminen, lukeminen, omat tuen tarpeet, kevään kirjoittamisen rytmittäminen (kirjoittamissuunnitelma)	Oman kandiryhmän kanssa
2.	Tekstin sidoksisuus teorialuvun avulla, voi kerrata lähdeviitteitä tms., jos tarpeen, tiivis kirjoittaminen	Oman kandiryhmän kanssa
3.	Ohjatut vertaisryhmät eli noin 3 sivun mittaisten tekstikatkelmien käsittely pienryhmässä. Ideaali olisi, että ryhmään tulisi eri osia kandista, jolloin opittaisiin toisten teksteistä. Yhdessä ryhmässä 3-4 työtä.	Oman kandiryhmän kanssa
4.	Loppuvaiheen työpaja (johdanto+pohdinta, tulosluku+pohdinta, aineistositaatit osana tekstiä, tiivistelmä)	Oman kandiryhmän kanssa
5.	Tekstin viimeistelyn työpajat: lause- ja virkerakenteet, pilkut, yhdysmerkki ja ajatusviiva, lähdeluettelon tietyt kohdat	Ilmoittaudu ryhmään Sisussa oman työsi valmistumisen kannalta järkevään aikaan

Huom.

Voit työstää muutamaa eri kokonaisuutta yhtä aikaa.

Kertausta:

Työn sidosteisuus eli tekstin rakenteellinen sujuvuus

Koko työn rakenne, otsikot

Yksittäisen luvun rakenne

Yksittäisen kappaleen rakenne

Virkkeiden ja lauseiden rakenne

Käytetty sanasto

Metateksti

Lukujen välinen yhteys

(ks. Ohjeita lukujen rakentamiseen teoksista Tutki ja kirjoita, Tiede ja teksti)

- Johdanto ja pohdinta ovat ”samaa paria”
- Johdannon yhteys teorialukuihin
- **Tutkimuksen tavoitteen ilmaiseminen läpi työn yhtenäisesti** (tiivistelmä, johdanto, tutkimuksen toteuttaminen, pohdinta).
- Tulosluvun ja pohdinnan välinen yhteys

Sisällysluettelo

- Lukija näkee käsiteltävien asioiden keskinäiset suhteet ja työn etenemisen.
- Otsikkona SISÄLTÖ
- Yleensä kolme tasoa on riittävä määrä.

2 XXXXXXXXX

2.1 XXXXXXXXXXX

2.2 XXXXXXXXXXX

2.2.1 XXXXXX

2.2.2 XXXXXX

- Muista karsia orpoluvut pois.

2 XXXXXXXXXXXXX

✓ 2.1 XXXXXXXXXXX

3 XXXXXXXXX

→ ei saa myöskään kirjoittaa alalukua suoraan pääluvun alle

**Lapset YouTubessa –
6.-luokkalaiset tubettajuutta ja kaupallista yhteistyötä
tarkastelemassa**
Viivi Seppänen & Johanna Teinonen

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ.....	2
SISÄLTÖ.....	3
1 JOHDANTO	5
2 MEDIALUKUTAITO	9
2.1 Medialukutaito ja mediakasvatus	9
2.2 Medialukutaidon tasot ja osaamisen arviointi	20
2.3 Mainonnan lukutaito medialukutaidon osa-alueena.....	16
3 YOUTUBE OSANA LASTEN JA NUORTEN ELÄMÄÄ	25
3.1 YouTube mediaympäristönä	25
3.2 Lapset ja nuoret YouTuben käyttäjinä	30
3.3 Tubettajat ja vaikuttajamarkkinointi	32

Tässä yksi tapa (kappaleen alun lihavointi) vähentää alalukuja

2.1 Medialukutaito ja mediakasvatus

Medialukutaitoon ja mediakasvatukseen liittyvää käsitteistöä on runsaasti ja sitä on määritelty niin lapsen kuin kasvattajankin näkökulmasta. Mediakasvatusta ja medialukutaitoa sekä niiden rinnakkaiskäsitteitä on määritelty muun muassa EU-direktiiveissä (2018), Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (OPS 2014) sekä useiden eri asiantuntijoiden ja tahojen asiakirjoissa ja tutkimusartikkeleissa (ks. esim. Buckingham 2007; Potter 2013; Palsa 2016; Mediakasvatusseura 2019; Ofcom 2019). Medialukutaito on Palsan (2016, 38–45) mukaan katto-käsite, jonka alla olevia käsitteitä on lukuisia ja ne saattavat olla keskenään risti-riitaisia. Hänen mukaansa medialukutaidon käsitteen laajuus ja moninaisuus ovatkin samanaikaisesti sekä käsitteen vahvuus että heikkous.

Medialukutaito. Medialukutaidon käsitteen laajuutta kuvastaa se, miten monella tavalla sitä voidaan lähestyä. Palsan (2016) mukaan medialukutaitoa voidaan määritellä esimerkiksi mediavälineisiin, lukutaitoon liittyviin ymmär-

Otsikointi

(Tutki ja kirjoita, Tiede ja teksti)

- Hyvä otsikko herättää kiinnostuksen ja kertoo olennaisen työstä tai luvun sisällöstä.
- Kolmen M:n sääntö (tutkimuksen pääotsikko):
 - **Mitä** aihetta on tutkittu?
 - **Mistä** aineistosta tai kohteesta tutkimus on tehty?
 - **Miten** aihetta on lähestytty?

Kielitietoisuus ja kielikasvatus – havainnot S2-opetuksesta

Koulun kerhotoiminnan monet ulottuvuudet

Opettajat ja oppilaat kerhotoiminnan kuvaajina

Luokanopettajaopiskelijoiden käsityksiä tutkimuksellisuudesta

Tiivistelmä

(Tutki ja kirjoita, Kandiohje)

- Tiivistelmä on kirjaimellisesti tiivistys tuloksista – ei tarvitse keksiä mitään uutta, voi lainata suoraan virkkeitä tekstistä.
- Kertoo tiiviisti ja tarkasti olennaisen tutkimuksesta, sen tarkoituksesta, tekotavasta ja tuloksista.
- Itsenäinen teksti (esim. ei viittauksia tutkimustekstiin)
- Kirjoitetaan täydellisin lausein.
- Persoonamuoto passiivi ja yksikön kolmas persoona, aikamuoto imperfekti (paitsi selostettaessa yleisiä johtopäätöksiä)
- Lyhyt, **yksi sivu** (max 250 sanaa, rv 1,5).

Tiivistelmä

(Tutki ja kirjoita)

Bibliografiset tiedot

1. kappale: Tutkimusaihe ja pääongelma (mitä tutkittiin (ja miksi, jos mahtuu)

Tutkimuksen tarkoituksena oli – –.

2. kappale: Käytetyt menetelmät (miten tutkittiin)

Tutkimus toteutettiin – –. Tutkimuksen aineisto koostui – –.

Se analysoitiin – – .

3. kappale: Tärkeimmät tulokset (mitä saatiin)

Tutkimus osoitti, että – –.

4. kappale: Johtopäätökset (mitä siitä seuraa)

Tutkimuksen perusteella voidaan päätellä, että – –.

(5. kappale: Arviointi tutkimuksesta), jos mahtuu

Avainsanat/asiasanat.

Muista tiivistelmässä tavoitteen ja tulosten ”parit”

Tutkielman tavoitteena oli selvittää, mitä odotuksia ja toiveita esikoululaisilla on ensimmäiselle luokalle siirryttäessä ja mitä opettaja voi tehdä siirtymän sujumisen helpottamiseksi. – –

Esikoululaiset odottivat – –. He toivoivat – –.

Esikoululaisten mukaan opettaja voi – –.

Tutkimuksen toteuttaminen -luvusta

- **Tutkittavat**

- Mitä tietoja tutkittavista tarvitsee kertoa?
- Tutkittavien valinnan perustelut
- Mikä on lopullinen tutkittavien joukko ja miten siihen päästiin? → lopputulos ensin ja sitten prosessin selostus

- **Aineisto ja sen analyysi**

- Mikä on lopullinen aineisto, ja miten siihen päästiin? → lopputulos ensin ja sitten prosessin selostus
- Teoreettinen tieto analyysimenetelmästä + oma käyttö

Tutkimuksen toteuttaminen -luvusta muistettavaa

Tarkista, ettei oma toimintasi mene lähteen ”piikkiin”.

Aloitimme haastattelun lämmittelykysymyksellä Mikä piirustuksista on sinun?. Tämän jälkeen siirryimme – –.
(Hirsjärvi & Hurme, 2014, 131; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 201.) → ei näin

Haastattelutilanteessa on tärkeä luoda turvallinen ilmapiiri aloittamalla haastattelu oppilaille tutuilla teemoilla (Hirsjärvi & Hurme, 2014, 131), sillä haastateltava voi kokea haastattelutilanteen pelottavana tai uhkaavana (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 201). Tämän vuoksi aloitimme haastattelun lämmittelykysymyksellä – –, jonka jälkeen – –.

Tutkimuksen toteuttaminen -luvusta muistettavaa

Tarkista, ettei oma toimintasi mene lähteen ”piikkiin”.

Laadimme kyselylomakkeen, jossa ensiksi kartoitimme vastaajien taustatiedot. Tämän jälkeen osallistujat vastasivat 5-portaisen Likert-asteikon (1= täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä) avulla väittämiin, joissa mitattiin opettajien asenteita ja omia opetuskäytäntöjä (Valli 2010, 118). Kolmannessa osiossa pyysimme osallistujia vastaamaan lyhyesti avoimeen kysymykseen. Avoimen kysymyksen valitsimme, jotta saisimme käytännön tietoa opettajien oman opetuksen muuttumisesta ja myös sitä kautta saada perusteltua tietoa opettajien suhtautumisesta (Valli 2010, 126). → ei näin

Kyselylomakkeessamme käytimme sekä Likert-asteikollisia väittämiä että avointa kysymystä. Likert-asteikollisten väittämien avulla – –. Avoimet kysymykset puolestaan – –. (Valli 2010, 118–126.) Kyselylomakkeemme (liite 1) sisälsi 10 väittämää, jotka käsittelivät opettajien asenteita ja opetuskäytänteitä. Osallistujat arvioivat väitteitä 5-portaisen Likert-asteikon (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä) avulla. Avoimen kysymyksen *Miten opetuksesi on muuttunut uuden opetussuunnitelman myötä?* avulla pyrimme selvittämään opettajien käytännön kokemuksia opetuksen muuttumisesta.

Mikä on lopullinen aineisto ja miten siihen päästiin?
→ lopputulos ensin ja sitten prosessin selostus

Aineiston keruu

Aineisto kerättiin haastattelemalla 20 opettajaa. Haastattelut kestivät keskimäärin 30 minuuttia. Tutkimusaineiston hankintamenetelmäksi valikoitui haastattelu, koska tutkimuksessa oltiin kiinnostuneita tutkittavien kokemuksista. Haastattelun avulla on mahdollista – – (xxxxx 2010). – –

Tulosten esittäminen

- Mitä fokusoit tekstissä? (asioiden esittämisjärjestys, tulosten suhteita tai merkitystä osoittavat sanat)
- Aineistoesimerkkeihin johdattelu ja esimerkkien avaaminen lukijalle
- Taulukoihin ja kuvioihin johdattelu ja niiden avaaminen
- Kerrotaanko lukijalle tutkimuskysymyksistä tai metodista vai jätetäänkö tämä pelkästään metodilukuun?

Asioiden esittämisjärjestys

Päätulokset ja niiden tarkastelua

Tähän tutkimukseen osallistuneiden nuorten aikuisten yleisen elämän tyytyväisyyden taso noudattaa samaa linjaa tyytyväisyyttä aiemmin kartoittaneiden sekä suomalaisia että muiden länsimaiden kansalaisia koskeneiden tutkimusten kanssa (Allardt 1976; Kainulainen 1998; Layard 2003). Tutkittavista lähes 90 prosenttia koki olevansa elämäänsä enimmäkseen tyytyväisiä. → ei näin vaan nosta oma tulos alkuun

Tutkituista nuorista aikuisista 90 prosenttia koki olevansa – – .
Tämä tulos – – .

(Muunneltua tekstiä Martikainen, L. 2006. Suomalaisten nuorten aikuisten elämään tyytyväisyyden monet kasvot)

Tulosten suhteita ja merkityksiä osoittavat sanat

Myöntävästi vastanneiden opiskelijoiden näkemykset sanomalehden ominaisuuksista **olivat varsin yhdensuuntaisia**. **Tärkeintä oli** ajankohtaisuus, jonka mainitsi lähes puolet vastanneista eli 109 opiskelijaa.

(Hankala, M. 2011)

Aineistoesimerkkeihin johdattelu

- Aineistoesimerkkejä tuodaan tekstiin joko lyhyinä tai pitkinä sitaatteina.
- Aineistoesimerkkeihin pitää aina johdattaa, jotta lukija tietää, miksi sitaatti on otettu tekstiin.

Aineistoesimerkin upottaminen tekstiin (lyhyt sitaatti)

Paperille painetun sanomalehden lukeminen oli vastaajista yleisesti ottaen *helpompaa, mukavampaa* tai *miellyttävämpää* verkkolehtiin verrattuna, sillä tämäntyyppisiä vastauksia esitettiin 82 kertaa. Näihin vastauksiin yhdistettiin 33 kertaa jokin fysiologinen syy, joka useasti liittyi silmien väsymiseen tietokoneella luettaessa.

(Hankala, M. 2011. Sanomalehdellä aktiiviseksi kansalaiseksi? Näkökulmia nuorten sanomalehtien lukijuuteen ja koulun sanomalehtiopetukseen.)

Johdatus pitkään sitaattiin

Vaikka lapset määrittelivätkin liiallisen huolehtimisen hyvän vanhemmuuden ulkopuolelle, se ei kuitenkaan heikentänyt huolenpidon asemaa hyvän vanhemmuuden osa-alueena. **Liiallista huolehtimista myös ymmärrettiin:**

Toivoisin, että äitini luottaisi minuun (kyllä luottaakin) ja että ei huolehtisi niin paljon. Itse äitinä luultavasti hössöttäisin joka asiasta, koska rakastaisin lapsiani.
(tyttö 12v)

(Valkonen 2006)

Aineistoesimerkkien sujuvuudesta

Koska lukija kuuluu johdattaa aineistoesimerkkiin, niin haasteeksi voi tulla se, ettei toista omin sanoin sitä, mitä aineistoesimerkissä on.

Näin Pekka kuvaa tylsistymistään tunnilla:

Tylsistyin tunnilla.

→ Näin Pekka kuvaa tunnilla kokemiaan kielteisiä tunteita:

Tylsistyin tunnilla.

Sitaateissa esitellään ensin iso kuva, sitten tarvittaessa tarkemmat havainnot

Koko video-osuuden katsottuamme kysyimme oppilailta, mitä videolla tapahtuu ja miksi video on tehty. Suurin osa oppilaista mainitsi tässä vaiheessa huomanneensa kaupallisen yhteistyön, kuten taulukosta 4 voidaan havaita.

koska eiks se ollu joku yhteistyövideo? (Oppilas 1)

no se avas ton minkä se oli saanu sieltä pleikka neloselt tai playstationi.. sonyilta -- ni se avas sen sitte testas paria peliä siinä videolla. (Oppilas 9)

Kaksi oppilasta ei vielä tässäkään haastattelun vaiheessa tuonut millään tavalla ilmi kaupallista yhteistyötä videolla. He kuvailivat ainoastaan Ronin toimintaa ilman kriittistä näkökulmaa.

se kokeili sillä videolla sitä pelin toimivuutta ja sitä et millanen se on. (Oppilas 14)

no ensin se avas sen konsolin ja sit se toi tutki sitä ja sit se pelas -- se oli sen mielest tosi hieno ja parempi ku muut retrokonsolit. (Oppilas 5)

Taulukot ja kuvat tekstissä

- Johdata lukija taulukkoon tai kuvioon.
- Älä selosta koko taulukkoa tai kuviota lopullisessa tekstissä.
- Mieti tekstin tarkkuutta: yli puolet (56 %), suurin osa (88/100).

Taulukoista kirjoittaminen: ”suora” teksti

Äitien vanhemmuustyyleistä yleisin oli auktoritatiivinen vanhemmuus. Myös isillä yleisin vanhemmuustyyli oli auktoritatiivinen vanhemmuus. (Ks. taulukko 1.) Äideillä seuraavaksi yleisin oli salliva vanhemmuus, sitten laiminlyövä vanhemmuus ja viimeisenä autoritaarinen vanhemmuus. Sen sijaan isien vanhemmuudessa toisella sijalla oli laiminlyövä, sitten salliva ja viimeisenä autoritaarinen vanhemmuus.

Taulukoista kirjoittaminen: sama + erot

Sekä äitien että isien vanhemmuustyyleistä yleisin oli auktoritatiivinen vanhemmuus ja harvinaisin autoritaarinen vanhemmuus (ks. taulukko 1). Äideillä toiseksi yleisin oli salliva vanhemmuus ja kolmanneksi laiminlyövä. Isillä puolestaan toisella sijalla oli laiminlyövä vanhemmuus ja kolmantena autoritaarinen vanhemmuus.

Taulukoista kirjoittaminen: sama + erot metatekstillä tuettuna

Isien ja äitien vanhemmuustyyliessä oli yhteistä se, että molempien yleisin vanhemmuustyyli oli auktoritatiivinen vanhemmuus ja harvinaisin autoritaarinen vanhemmuus. Vanhemmuustyylien erona oli puolestaan se, että – –. (Ks. taulukko 1.)

Johdanto

(Tutki ja kirjoita, Tiede ja teksti)

- virittää kiinnostuksen ja antaa alustavat tiedot asiasta
- vie lukijan työn aihepiiriin ja tarvittaviin esitietoihin
- on yleisemmällä tasolla kuin muu tutkielman muu teksti
- hahmotellaan tutkimusprosessin aikana, mutta kirjoitetaan lopullisesti vasta työn valmistumisvaiheessa

Johdanto

(Tutki ja kirjoita, Tiede ja teksti)

Rakenne 1

- a) Yleinen tausta (tärkeys / ajankohtaisuus)
- b) Tutkimusaihe yleisesti → lisätutkimuksen tarve, perustelut tutkimukselle
- c) Oma tutkimustehtävä tai -tavoite, oma aineisto ja aineiston analyysi menetelmä (voi olla myös keskeisten käsitteiden määrittelyä)
- d) Tutkielman rakenteen selostus (ei ole aina tarpeen, varo sisällysluettelon selostamista)

Johdanto

(Tutki ja kirjoita, Tiede ja teksti)

Rakenne 2

- a) Oman työn esittely (tavoitteet, aineisto, metodi)
- b) Yleinen tausta(tärkeys/ajankohtaisuus jne.)
- c) Oman työn rajaus (keskeiset käsitteet)
- d) Tutkielman rakenteen selostus (ei ole aina tarpeen, varo sisällysluettelon selostamista)

Päätäntö / Pohdinta

(Tiede ja teksti, Tutki ja kirjoita)

- kootaan omat tärkeimmät tulokset
- suhteutetaan omat tulokset aiempaan tietoon
- arvioidaan tulosten merkitystä ja luotettavuutta
- esitetään tulevaisuudennäkymiä (johtopäätökset, suositukset, jatkotutkimushaasteet)

Tyypillinen päätännön rakenne

- Oman työn tavoitteiden kertaus (aineisto + menetelmät lyhyesti)
- Keskeisten tulosten esittely ja sitominen aiempaan tietoon
- Tutkimuksen arviointi (aiemmat tulokset, johdannossa esitetyt ”ongelmat”, tutkimuksen toteutus)
- Johtopäätökset, suositukset, jatkotutkimushaasteet

Tukea kirjoittamiseen tutkimuksen tekemisen ja kirjoittamisen oppaista, esim.

- Hakala, J. T. 2008. Uusi graduopas. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (mahdollisimman uusi painos). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hurtig, J., Laitinen, M. & Uljas-Rautio, K. 2010. Ajattele itse! Tutkimuksellisen lukutaidon perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kinnunen, M. & Löytty, O. 2007 (toim.) Tieteellinen kirjoittaminen. Tampere: Vastapaino.
- Kniivilä, S. Lindblom-Yläne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: Gaudeamus.
- Gradutakuu-sivusto.
- Svinhufvud, K. 2007. Kokonaisvaltainen kirjoittaminen. Tammi: Helsinki.
- Svinhufvud, K. 2015. Gradutakuu. Helsinki: ArtHouse.